

SSP læseplan 2022-2023

**Kriminalitet- og misbrugs-
forebyggende undervisning**

Herning
Kommune

Forord

”Meningsfulde Fællesskaber er fundamentet for, hvordan Herning Kommune vil skabe fællesskaber. At sætte fokus på fællesskaber er at sætte fokus på forudsætningerne for, at alle børn og unge får mulighed for at lykkes”¹

Denne læseplan er udarbejdet således, at skolens pædagogiske medarbejdere kan modtage en hjælpende hånd i en travl og hektisk hverdag. Her præsenteres en masse idéer og materialer til, hvordan man kan arbejde med børn, unge og deres forældre med en forebyggende hensigt.

Hvorfor en SSP-læseplan? ”Et sundt fællesskab er et inkluderende fællesskab, hvor der arbejdes bevidst med, at alle børn og unge trives, udvikler sig og lærer. Alle børn og unge har ret til trivsel og udvikling -både fagligt, socialt og personligt. Børn og unge har ret til og brug for at indgå i trygge, værdifulde og betydningsfulde fællesskaber”. Ord som tryghed og trivsel er nøgleord, da det er fundamentale følelser for, at børnene lykkes, og indsatsen for at nå dertil, skal derfor prioriteres gennem hele skoleforløbet. Hvis dette ikke opnås, kan konsekvensen være mistro – og mistro kan føre til uhensigtsmæssig adfærd, der bl.a. kan bestå af kriminalitet, radikaliserings, aggressivitet, isolation, dårligt selvværd og misbrug.

Vores mål, i samarbejde med folkeskolerne at arbejde med en læseplan, der giver konkrete og lettilgængelige bud på, hvordan man kan tilrettelægge en forebyggende, oplysende og målrettet undervisning på alle klassetrin gennem hele folkeskolen.

Læseplanen tager udgangspunkt i årgangsbestemte temaer samt tilhørende relevant materiale og litteratur indenfor temaet. Årgangsinddelingen er vejledende. Der er naturligvis metodefrihed i forhold til fagpersonernes planlægning, gennemgang og evaluering. Materiale-listerne er blot eksempler og muligheder.

Læseplanen vil løbende blive ajourført, således nyt tilgængeligt materiale, links og viden bliver inkorporeret i planen.

¹ | <https://politik.herning.dk/vores-strategier/strategier/meningsfulde-faellesskaber>

Social kapital

Indskoling (0.-3. klasse)

Der bør arbejdes med tryghed og trivsel i klasserummet. Eksempelvis er gode samvær- og samarbejdsregler en essentiel forudsætning for elevers positive selvopfattelse og -udvikling. Hertil er det også vigtigt, at der arbejdes på klassefællesskabet samt elevens individuelle- og fælles ansvar – både online og offline. Forældrene er en vigtig medspiller i forhold til ovenstående for at skabe et inkluderende fællesskab i klassen, på årgangen og efter skoletid.

De fleste børn er otte år, når de får en mobiltelefon. Det viser en undersøgelse, som teleselskabet Telia har fået lavet.

Telia har for sjette år i træk spurgt danskerne om, hvad der er den rette alder for børns mobildebut. Skellet mellem, hvad vi synes, og hvad vi gør, har aldrig været større. Forældre: Børn skal være over 10 år inden de får mobil – men de får allerede som 8 årige.

Undervisningsmateriale:

Tema	Beskrivelse	Find materiale
Online Fællesskaber	"Venner på Nettet" er et undervisningsmateriale til de yngste elever om god og tryk adfærd på nettet og mobiler. Forløbet tager ca. 2 lektioner at gennemføre.	https://redbarnet.dk/skole/sikker-paa-nettet/venner-paa-nettet/
Online Fællesskaber	Fire undervisningsmoduler i digital dannelse i indskoling. Den gode tone, teknologiforståelse, den gode stil og sikkerhed online	Undervisningsmateriale indskoling - WiFi-ve, det gode digitale fællesskab
Online Fællesskaber	D' Nice at være Nice – om hvordan man er nice på nettet og sørger for, at ingen føler sig udenfor. Med komikeren Nikolaj Stokholm.	https://www.dr.dk/skole/dansk/indskoling/tema/ultra-galla-d-nice-vaere-nice
Online fællesskaber	Medierådets Digital Genial. Mange øvelser til indskoling. Inklusion lærervejledning.	Indskoling Medierådet (medieraadet.dk)
Digital dannelse	Aktiviteter og værktøjer til undervisning i persondata. Dine oplysninger, billeder, virksomheders brug af oplysningerne	3. – 4. klasse Medierådet (medieraadet.dk)
Færdsel	Den lille cyklistprøve	https://www.sikkertrafik.dk/undervisning/skole/0-3-klasse/den-lille-cyklistprove/
Færdsel	Portal til alle sikkertrafiks forløb	https://www.sikkertrafik.dk/undervisning/skole/0-3-klasse/
Færdsel	Materiale til Gå-prøven 0.-1. klasse	https://www.sikkertrafik.dk/undervisning/skole/0-3-klasse/gaproven/

Trivsel – digitalt & socialt

Mellemtrin (4.-6. klasse)

Hovedopgaven i den forebyggende indsats bør fokuseres omkring, at eleverne vænnes til at være medbestemmende, tage ansvar for egne handlinger, samvær, arbejde og fælles beslutninger.

”Barnet og den unge er eksperter på, hvordan de selv oplever deres liv. Deres personlige udvikling fremmes bedst, når der tages udgangspunkt i deres egne erfaringer, perspektiver og ønsker. Derfor bør børne- og ungeinddragelse altid have høj prioritet.

Alle børn og unge uanset alder og forudsætning skal opleve sig set og hørt. De fagprofessionelle har derfor et særligt ansvar for at se, respektere og forstå barnets og den unges perspektiv og agere herpå.”²

² | <https://politik.herning.dk/vores-strategier/strategier/meningsfulde-faellesskaber>

Undervisningsmateriale:

Tema	Beskrivelse	Find materiale
Digital overvågning	<p>Hver dag efterlader vi et spor af data, når vi er 'online'. Det sker hver eneste gang, vi for eksempel søger på Google, bruger Google Drev, liker et billede, sender en snap eller sms eller bruger vores smartphone til at finde vej.</p> <p>Gå på opdagelse i klipsamlingen, og bliv klogere på, hvordan du bliver overvåget på nettet.</p>	https://www.dr.dk/skole/ultrabit/mellemtrin/digital-overvaagning
Online Fællesskaber	<p>Fire undervisningsmoduler i digital dannelse</p> <p>Den gode tone, teknologiforståelse, den gode stil og sikkerhed online</p>	https://wifive.dk/mellemtrin/
Billedmanipulation	<p>Hvad er fake og hvad er ægte? Lær at spotte digitalt manipulerede billeder og prøv om I kan snyde klassen selv.</p>	https://www.dr.dk/skole/ultrabit/mellemtrin/tema/fake-eller-aegte-digital-billedmanipulation
Digital dannelse	<p>Medierådets digital genial. Bl.a. emner som:</p> <p>Billeddeling, den digitale relation mellem barn og forældre, fup eller fakta, tidsforbrug, mobilpolitik osv</p>	https://www.medieraadet.dk/medieraadet/digitaldannelse/mellemtrin
Digital dannelse	<p>Persondata: Apps, billeder og dig. Privatliv, virksomheder der har dine data mm.</p>	5. – 7. klasse Medieraadet (medieraadet.dk)

Børn er, hvor de voksne er – unge er, hvor der sker noget

Udskoling (7.-9. klasse)

Eleverne er nu så modne, at man kan bearbejde forhold vedrørende kriminalitet, misbrug og trivsel mere generelt i undervisningsregi. Der kan blandt andet arbejdes på, at eleverne opnår et nuanceret syn på, hvordan kriminalitet, misbrug og et dårligt liv kan forebygges – individuelt, i gruppen og på samfundsplan.

”Forældrenes mening betyder stadig noget

Hvis unge prøver hash, gør de det sammen med kammerater – og ikke lige for øjnene af forældrene. Men undersøgelser har vist, at forældrenes holdning og snak med de unge faktisk betyder en hel del for, om de unge ryger hash. Hvis de unge ved, at

- Forældrene er meget klart imod, at de ryger hash
- Forældrene følger positivt med i, hvad de laver, og hvilke kammerater de er sammen med – også om aftenen

– er der mindre risiko for, at de unge prøver hash.”³

³ | <https://www.sst.dk/~media/9CAD831574FC4C85A40F6ABE5F852802.ashx>

Undervisningsmateriale:

Tema	Beskrivelse	Find materiale
Trolling på nettet	Youtuber og influencer Camilla Frederikke har fået en troll. Trollen forfølger hende på nettet gennem forskellige profiler og skriver ubehagelige og skræmmende kommentarer og beskeder til hende. Sammen med Camilla Frederikke og troldejæger Katrine Thielke får du tips til det bedste forsvar mod irriterende trolls	https://www.dr.dk/skole/dansk/udskoling/tema/trolling-paa-nettet-0
Cybertrusler	Hacking, afpresning og de konsekvenser, det kan have for samfundet.	https://www.dr.dk/skole/ultrabit/udskoling/tema/cybertruslen-i-danmark
Satire og ytringsfrihed	I undervisningsmaterialet kommer i tættere på revygenren, mens i arbejder kreativt med dansk kulturhistorie og ytringsfrihed.	https://www.dr.dk/skole/dansk/udskoling/tema/revy-sang-satire-og-ytringsfrihed
Sociale medier	Synes du, at det er snyd eller i orden, at nogen køber falske følgere til sin profil? Her skal I arbejde med de dilemmaer, der følger med, når man er på sociale medier.	https://www.dr.dk/skole/tema/dilemmaer-paa-sociale-medier
Digital dannelse	Digitale krænkelser	https://redbarnet.dk/skole/sikker-paa-nettet/digital-risikovurdering/
Digital dannelse	Tilgængelig Døgnet Rundt handler om onlinestress og den konstante tilgængelighed, de unge oplever.	https://redbarnet.dk/skole/sikker-paa-nettet/tilgaengelig-dog-net-rundt/
Digital dannelse	Deshame handler om digitale krænkelser blandt unge og hvordan man skaber positive fællesskaber på onlineplatforme.	https://redbarnet.dk/skole/sikker-paa-nettet/deshame-1-digitale-sexkraenkelse-blandt-13-17-aarige/
Digital dannelse	Materiale om hvordan vi sætter digitale fodspor	https://redbarnet.dk/skole/sikker-paa-nettet/digitale-fodspor/
Digital dannelse	Aktiviteter og værktøjer til undervisning i persondata. Billeder, apps, virksomheder og dig.	8. – 9. klasse Medierådet (medieraadet.dk)
Digital dannelse	Formålet med dette undervisningsmateriale er at klæde elever på til at genkende og forstå dynamikkerne i digitale fællesskaber, så de bliver bedre rustet til at bidrage til sunde digitale fællesskaber samt til at reagere og bede om hjælp, hvis fællesskaberne er usunde	https://www.medieraadet.dk/medieraadet/digitaldannelsedigitale-faellesskaber-faelles-om-den-gode-tone
Digital dannelse	Bogen har lettilgængelige og strukturerede forløb med afsæt i den digitale verden. Kan bruges tværfagligt	Omtanke Online – bog med MEGET undervisningsmateriale, der er udleveret til din skoles SSP-vejleder. (Kommer online senere)
Billeddeling	Det Kriminalpræventive Råds materiale om ulovlig billeddeling	https://dkr.dk/it/ulovlig-billeddeling
Kærlighed og grænser	Det Kriminalpræventive Råds materiale om kæresteri, følelser og hvordan man er god i de roller.	https://dkr.dk/media/7407/vild_med_dig_oeverlser.pdf
Kærlighed og grænser	Det Kriminalpræventive Råds materiale om flirt og grænser (Tiltænkt 9. klasse)	https://dkr.dk/media/7393/flirt-og-graenser-9klasse.pdf

Tema	Beskrivelse	Find materiale
Ekstremisme online	Linket indeholder bl.a. en pjece om ”Når unge deler problematisk indhold online” og et magasin om løgn, manipulation og propaganda online.	https://stopekstremisme.dk/tilbud-og-vaerktojer/online-udfordringer
Onlineadfærd	Omtanke online-materialet. Nu som link. Adskillige mængder undervisningsmateriale, der kan bruges i diverse fag og tværfagligt om selfies, YouTube, influencers mm.	https://stopekstremisme.dk/publikationer/omtanke-online-2013-grundskolen
Nikotin	Undervisningsmateriale, lærervejledning og forældre samarbejde omkring nikotinfri skolegang. Skoler, der har kørt forløbet, har 50% færre nikotinbrugere end andre skoler.	https://www.op-i-roeg.dk
Nikotin og rusmidler	Rapporter med statistikker og viden, der kan indarbejdes i diverse fag eller blot bruges til information.	https://vidensraad.dk/tema/rusmidler

Kontakt:

UngHerning

Gl. Skolevej 76
7400 Herning
Tlf: 96 28 76 54
ung@herning.dk
www.ungherning.dk

Midt- og Vestjyllands politi

Nørregade 1
7400 Herning
Tlf: 96 14 14 48
mvjyl@politi.dk
www.politi.dk

SSP- & Forebyggelses- medarbejder (område syd)

Pernille Jepsen
Tlf: 20 86 04 01
ungpj@herning.dk

Forebyggelse, Nærvær & Tryghed

Anne Kristine Voetmann
Tlf: 51 54 09 70
akv001@politi.dk

SSP- & Forebyggelses- medarbejder (Midtby)

Torben Kirkegård
Tlf: 29 36 99 92
ungtk@herning.dk

Forebyggelse, Nærvær & Tryghed

Kasper Rothman Weng
Tlf: 51 36 05 91
krm001@politi.dk

SSP- & Forebyggelses- medarbejder (område nord)

Aleksander Georgsen
Tlf: 22 30 41 50
ungag@herning.dk

